

แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยของนักศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต Guidelines for Enhancing Research Competency among Master of Nursing Science Students

กาญจนา ศรีสวัสดิ์¹

Kanjana Srisawad

เปรมฤทัย น้อยหมื่นไวย^{*2}

Premrueitai Noimuenwai

เรณูการ์ ทองคำรอด³

Renukar Thongkhamrod

*Corresponding author E-mail: premrueitairat@yahoo.com

(Received: July 12, 2025; Revised: August 29, 2025; Accepted: August 30, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยของนักศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต และ 2) ประเมินความเหมาะสมของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยของนักศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตที่พัฒนาขึ้น การวิจัยและพัฒนา แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน โดยขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัย ผู้ให้ข้อมูลหลักคือผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนในระบบการศึกษาทางไกล นักศึกษาพยาบาล และบัณฑิต จำนวน 13 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแนวประเด็นคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม ส่วนขั้นตอนที่ 2 การประเมินความเหมาะสมของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างคือผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอน วิจัย และการวัดและประเมินผล จำนวน 5 คน เครื่องมือในการวิจัยคือแบบประเมินแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนาและการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า

1. แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัย ประกอบด้วยหลักการและเหตุผล แนวคิด พื้นฐาน จุดมุ่งหมาย และโครงสร้างของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยที่ประกอบด้วยบทเรียนออนไลน์ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล
2. ผู้เชี่ยวชาญเสนอความคิดเห็นพ้องกันว่าแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และสามารถนำไปใช้ในการดำเนินงาน

คำสำคัญ: แนวทาง สมรรถนะการวิจัย นักศึกษาพยาบาล

^{1,2*,3} ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นนทบุรี

Assistant Professor, School of Nursing, Sukhothai Thammathirat Open University Nonthaburi

Abstract

The purposes of this research were 1) to develop a guideline for enhancing research competency of master nursing students, and 2) to evaluate suitability of the developed guideline for enhancing research competency of master nursing students. The research and development were divided into two stages. Key informants of the first phase, developing a guideline, consisted of 13 experts with experience in distance education, nursing students, and graduates. The research tools were question guidelines for focus group discussion and in-depth interview. The purposive sample of the second phase, evaluating suitability of the developed guideline, were 5 experts in distance learning, research, and measurement and evaluation. The research tool was the evaluation form. Data were analyzed by descriptive statistics and content analysis. The research findings were as follows:

1. The research competency enhancement guideline consisted of principles and rationales, basic concepts, purposes, and the structure of the research competency enhancement guideline which was composed of online lessons, learning activities, learning media, and measurement and evaluation.
2. Experts agreed that the developed guideline was considered well designed and practical for implementation.

Keyword: Guideline, Research competencies, Nursing students

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการศึกษาขั้นสูงมุ่งสร้างนักวิชาการ นักวิชาชีพ นักวิจัยที่มีสมรรถนะทางวิชาการวิชาชีพในระดับสูง เป็นผู้นำทางวิชาการ และผู้นำทางความคิด มีความสามารถแสวงหาและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยกระบวนการวิจัย (Sacchanand, 2016) ซึ่งตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 (Royal Thai Government Gazette, 2022) กล่าวถึงปรัชญาและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับปริญญาโทคือมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการสร้างและประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่เพื่อการพัฒนางานและสังคม โดยผู้ที่สำเร็จการศึกษาในแผน 1 แบบวิชาการที่เน้นการเรียนรู้การทำวิจัยจำเป็นต้องสอบผ่านรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดครบถ้วน เสนอวิทยานิพนธ์ สอบปากเปล่า และตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิทยานิพนธ์ตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด ในขณะที่ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในแผน 2 แบบวิชาชีพที่เน้นการประยุกต์ใช้จำเป็นต้องสอบผ่านการสอบประเมินผลความรู้ พร้อมทั้งเสนอรายงานการค้นคว้าอิสระ ซึ่งในการจัดการศึกษาตามกฎกระทรวงที่ประกาศโดยกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation, 2022) ได้กำหนดมาตรฐานในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา หมวด 2 ให้พัฒนาศักยภาพของคณาจารย์ นักวิจัย และผู้เรียนให้มีความสามารถในการสร้างผลงานวิจัยและนวัตกรรม สนับสนุนและส่งเสริมการจัดการจัดหาแหล่งทุน การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรให้เพียงพอในการสร้างผลงานวิจัยและนวัตกรรม และส่งเสริมการบูรณาการการวิจัยกับการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยแก่ผู้เรียน ดังนั้นการวิจัยจึงเป็นสมรรถนะที่จำเป็นยิ่งสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และเป็นกระบวนการสำคัญในการเรียนการสอนและการจัดการเรียนรู้ในระดับบัณฑิตศึกษา

สมรรถนะการวิจัยเป็นความรู้ ทักษะ และความสามารถในการอธิบายคุณค่าและประยุกต์งานวิจัยมาใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล และสมรรถนะการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพมีองค์ประกอบสำคัญ (American Nurses Association, 2018) ดังนี้ 1) องค์ประกอบด้านความรู้ เป็นความรู้ความสามารถของพยาบาลเกี่ยวกับระเบียบวิธีการวิจัย 2) องค์ประกอบด้านทักษะ เป็นพฤติกรรมของพยาบาลที่แสดงถึงคุณสมบัติที่ดีในการนำหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพพยาบาล และ 3) องค์ประกอบด้านเจตคติ เป็นความคิดในการสนับสนุนการทำวิจัยทางการพยาบาลหรือทำวิจัยร่วมกับสหสาขาวิชาชีพเพื่อสร้างผลงานให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร สนับสนุนบุคลากรในหน่วยงานให้ทำวิจัยเพื่อพัฒนาการพยาบาลอย่างต่อเนื่อง และจากการศึกษาของ Jiang et al. (2019); Metawin (2009) และ Napol (2010) พบว่าสมรรถนะการทำวิจัยของพยาบาลอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้นควรให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัย

สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เริ่มเปิดสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการบริหารการพยาบาล ตั้งแต่ปีการศึกษา 2548 โดยใช้ระบบการศึกษาทางไกลเพื่อพัฒนาผู้บริหารการพยาบาลและพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานบริการสุขภาพทั้งภาครัฐและเอกชนทั่วประเทศและต่างประเทศ ให้สามารถบูรณาการศาสตร์การพยาบาล ศาสตร์การบริหารทางการพยาบาล และศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง สามารถดำเนินการวิจัยและนำผลการวิจัยที่มีอยู่มาใช้พัฒนานวัตกรรมทางการพยาบาลและการบริหารทางการพยาบาล และมีทักษะการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการงานทางการพยาบาล บุคลากรทางการพยาบาล สอดรับกับระบบบริการสุขภาพ ความต้องการของสังคม และนโยบายประเทศไทยและของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป โดยสามารถศึกษาด้วยตนเองควบคู่ไปกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และการดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัวได้ (Higher education qualification standards 2, 2021) โดยผู้เข้าศึกษาในหลักสูตรนี้มีระยะเวลาการศึกษาไม่เกิน 6 ปีการศึกษา

แม้ว่าหลักสูตรดังกล่าวได้รับการปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการศึกษามาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันจากการสำรวจข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี ยังพบปัญหาเกี่ยวกับสมรรถนะการทำวิจัยของนักศึกษาดังจะเห็นได้จากระยะเวลาในการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาในหลักสูตรฯ ปีการศึกษา 2561, 2562 และ 2563 พบว่ามีผู้สำเร็จการศึกษาภายใน 5 ปี จำนวน 14 คน (ร้อยละ 73.68) จำนวน 13 คน (ร้อยละ 61.90) และจำนวน 2 คน (ร้อยละ 66.67) ตามลำดับ และระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาภายใน 6 ปี จำนวน 5 คน (ร้อยละ 26.32) จำนวน 8 คน (ร้อยละ 38.10) และจำนวน 1 คน (ร้อยละ 33.33) ตามลำดับ (School of Nursing, 2021) และยังมีนักศึกษาอีกจำนวนหนึ่งที่ยังไม่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตร ประกอบกับในปีการศึกษา 2562-2563 มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร โดยเฉพาะชุดวิชาสถิติ วิจัย เทคโนโลยีสารสนเทศ และนวัตกรรมทางการพยาบาล และชุดวิชาวิทยานิพนธ์ ซึ่งมหาวิทยาลัยได้มีนโยบายให้ปรับการจัดการเรียนการสอนจากการสอนแบบเผชิญหน้ามาเป็นการสอนตามระบบการศึกษาทางไกลอย่างเต็มรูปแบบ ประกอบทั้งในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาได้รับผลกระทบจากมาตรการควบคุมการเดินทางในพื้นที่ ส่งผลทำให้เกิดข้อจำกัดในการเก็บรวบรวมข้อมูล และปัญหาจากการขาดความรู้และทักษะในการเขียนวิทยานิพนธ์และบทความวิจัยเพื่อการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติ ส่งผลทำให้เกิดความล่าช้าในการสำเร็จการศึกษามากยิ่งขึ้น ดังนั้นการเรียนการสอนในหลักสูตรฯ โดยให้นักศึกษาศึกษาจากประมวลสาระชุดวิชาดังกล่าวตามปกติอาจไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนในระบบการศึกษาทางไกล การศึกษาคั้งนี้ได้ประยุกต์ใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือในการเสริมสร้างสมรรถนะการทำวิจัยของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Pulputta (2015)

พบว่า สมรรถนะการทำวิจัยของนักศึกษาหลังเรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ คิดเป็นร้อยละ 85.75 และจากการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่าสมรรถนะการทำวิจัยของนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

การเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative learning) เป็นรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ที่นิยมนำมาใช้ในการศึกษาขั้นสูงที่ผู้เรียนและผู้สอนรวมตัวเป็นกลุ่มเล็ก ๆ สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มจะมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันเพื่อวางแผนการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียน รวมทั้งการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนหรือการทำงานกลุ่มให้สำเร็จตามเป้าหมายโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ทำให้เพิ่มการเรียนรู้และช่วยในการคงอยู่ของนักศึกษา (Goodsell et. al. 1992; Mingsiritham, 2011) ดังนั้น การจัดการศึกษาในระบบการศึกษาทางไกลที่ผู้เรียนอยู่ห่างไกลกับผู้สอนหรืออาจารย์ที่ปรึกษา จึงมีความจำเป็นที่จะพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการทำวิจัยของนักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา อาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นโปรแกรมเสริมหลักสูตรในระดับบัณฑิตศึกษาที่มุ่งเสริมสร้างสมรรถนะการทำวิจัยด้านการบริหารการพยาบาลแบบมีอาชีพ รวมทั้งสร้างแรงจูงใจในการทำวิจัยจนสามารถตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งจะช่วยเร่งรัดการทำวิทยานิพนธ์ และช่วยให้นักศึกษามีความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ และสำเร็จการศึกษาได้ภายในระยะเวลาการศึกษาของหลักสูตร

จากที่กล่าวมาผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญของการเสริมสร้างสมรรถนะการทำวิจัยของนักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต เพื่อให้มีสมรรถนะการทำวิจัยทางด้านความรู้การทำวิทยานิพนธ์ ทักษะการทำวิทยานิพนธ์ และทัศนคติการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยจึงพัฒนาการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการทำวิจัยของนักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในระบบการศึกษาทางไกล และสอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยองค์ประกอบของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการทำวิจัยประกอบด้วย หลักการและเหตุผล แนวคิดพื้นฐาน จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ประกอบด้วย ขั้นตอนเตรียมการ ขั้นนำเสนอ/เชิงปฏิบัติการ และขั้นประเมินและสรุปผลมาใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ โดยนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมผ่านสื่อออนไลน์ เมื่อนักศึกษาได้เข้าร่วมการเสริมสร้างสมรรถนะการทำวิจัยส่งผลต่อความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ และการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตตามที่หลักสูตรกำหนด

คำถามการวิจัย

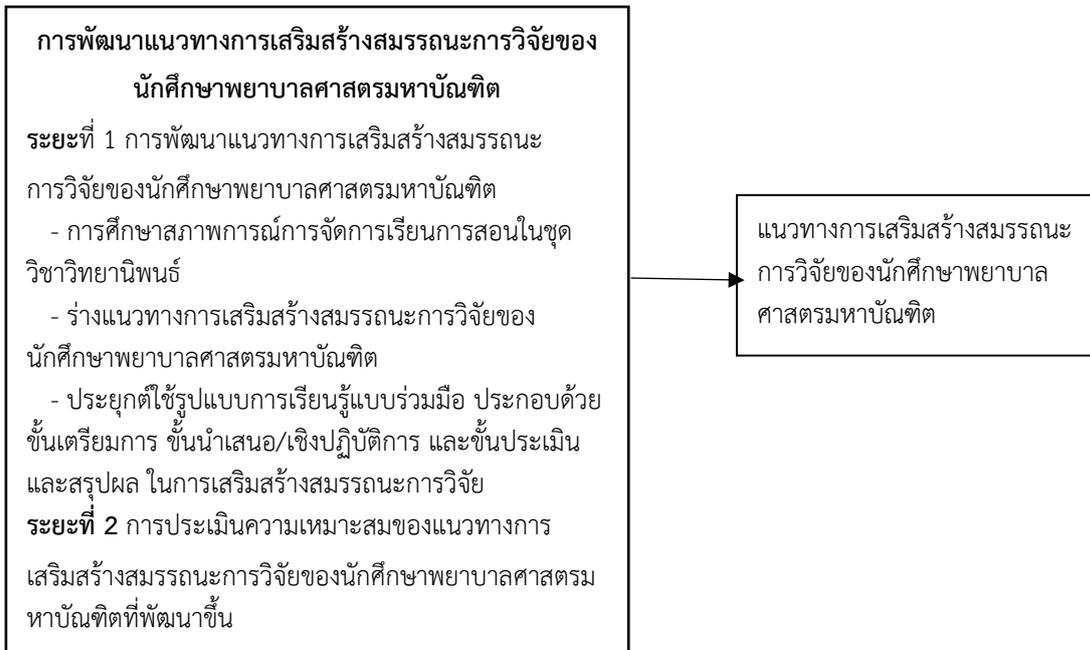
1. แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการทำวิจัยของนักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ควรเป็นอย่างไรแนวทางการลดความเสี่ยงต่อภาวะสมองเสื่อมในผู้สูงอายุในจังหวัดนนทบุรี ควรเป็นอย่างไร
2. แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการทำวิจัยของนักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมในการนำไปใช้จริงหรือไม่ และมีข้อเสนอแนะอย่างไร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการทำวิจัยของนักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
2. เพื่อประเมินความเหมาะสมของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการทำวิจัยของนักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าได้นำแนวคิดการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative learning) มาใช้ในการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์มหาบัณฑิต ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and development) แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัย และระยะที่ 2 การประเมินความเหมาะสมของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์มหาบัณฑิต

ระยะที่ 1 การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์มหาบัณฑิต แบ่งเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาสภาพการณ์การจัดการเรียนการสอน และทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการวิจัยและการเรียนในรูปแบบออนไลน์ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept-interview) กับผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนในระบบการศึกษาทางไกล และการสนทนากลุ่ม (Focus group) กับนักศึกษาปัจจุบันและผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรฯ

ขั้นที่ 2 ร่างแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์มหาบัณฑิต

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนในระบบการศึกษาทางไกล นักศึกษาปัจจุบัน และผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรฯ

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนในระบบการศึกษาทางไกล จำนวน 5 คน สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept-interview) และนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนชุดวิชาวิทยานิพนธ์ จำนวน 5 คน และผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรฯ จำนวน 3 คน รวม 8 คน เป็นกลุ่มที่พอเหมาะในการสนทนากลุ่ม (Escalada & Heong, 2014) ซึ่งถูกเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

ระยะที่ 2 การประเมินความเหมาะสมของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยของนักศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตที่พัฒนาขึ้น เป็นการนำร่างแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยของนักศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตไปประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนด้านวิจัย หลักสูตร และการวัดประเมินผล

ประชากร เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการเรียนการสอน วิจัย และการวัดและประเมินผล

กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการเรียนการสอน วิจัย และการวัดและประเมินผล และอาจารย์ผู้สอนในระบบการศึกษาทางไกลที่ได้รับการเลือกแบบเจาะจงรวม 5 คน

เกณฑ์การคัดเลือกเข้า

- 1) ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์การเรียนการสอน วิจัย และการวัดประเมินผล 5 ปีขึ้นไป
- 2) อาจารย์ผู้สอนในระบบการเรียนการสอนทางไกลที่มีประสบการณ์ทำงาน 5 ปีขึ้นไป

เกณฑ์การคัดออก

มีปัญหาสุขภาพหรือเจ็บป่วยระหว่างเข้าร่วมโครงการวิจัย/ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

แนวประเด็นคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยข้อคำถามดังนี้ 1) การจัดการเรียนการสอนในระบบการศึกษาทางไกล ชุดวิทยานิพนธ์ควรเป็นอย่างไร 2) การจัดการเรียนการสอนในระบบการศึกษาทางไกลชุดวิชาวิทยานิพนธ์ที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษา ควรจัดการเรียนการสอนอย่างไร และ 3) แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการทำวิจัยของนักศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต ควรเป็นอย่างไร

แนวประเด็นคำถามการสนทนากลุ่มสำหรับนักศึกษาปัจจุบันและผู้สำเร็จการศึกษา ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยข้อคำถามดังนี้ 1) การจัดการเรียนการสอนชุดวิชาวิทยานิพนธ์อย่างไร 2) ต้องการให้หลักสูตรช่วยเหลือเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ในด้านใดบ้าง และ 3) การเสริมสร้างสมรรถนะการทำวิจัยของนักศึกษาเป็นอย่างไรบ้าง

แบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัย ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จาก 1 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด 2 คะแนน หมายถึงมีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย 3 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง 4 คะแนน หมายถึงมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และ 5 คะแนน หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

เกณฑ์การแปลผลของการประเมินแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยของนักศึกษาพยาบาล ศาสตรมหาบัณฑิต (Srisa-at, 2002) ดังนี้

- 4.50-5.00 หมายถึง แนวทางฯ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.50-4.49 หมายถึง แนวทางฯ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
- 2.50-3.49 หมายถึง แนวทางฯ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.50-2.49 หมายถึง แนวทางฯ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
- 1.00-1.49 หมายถึง แนวทางฯ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามทั้งหมดผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content analysis) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยทางการแพทย์ 1 คน ผู้บริหารทางการแพทย์มีประสบการณ์ในการรับผิดชอบงานวิจัย 1 คน อาจารย์พยาบาลผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการวิจัย 1 คน และค่านวนหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Congruence: IOC) ได้ค่าระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ขึ้นไปสามารถยอมรับได้ (Leekitwattana, 2012) ข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องน้อยกว่า 0.50 จะได้รับการปรับปรุงข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

เครื่องมือวิจัยที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน ที่ลงทะเบียนเรียนชุดวิทยานิพนธ์ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคของแบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัย เท่ากับ 0.94

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1

1. หลังจากโครงการวิจัยได้รับการอนุมัติจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และได้รับอนุมัติจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ คณะผู้วิจัยประสานงานกับผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อกำหนดหมายเวลาและสถานที่ที่ผู้ให้ข้อมูลหลักสามารถให้ข้อมูลได้สะดวก
2. ทำหนังสือเชิญผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นผู้ร่วมโครงการวิจัยและหนังสือขออนุญาตผู้บังคับบัญชาของผู้ให้ข้อมูลหลักเข้าร่วมโครงการวิจัย
3. ผู้วิจัยส่งแนวประเด็นคำถามหลักในการสัมภาษณ์เชิงลึกและแนวประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่มแก่ผู้ให้ข้อมูลหลักพิจารณาล่วงหน้า
4. สัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก และจัดประชุมสนทนากลุ่ม ตามสถานที่ วันและเวลาที่นัดหมาย โดยใช้เวลาประมาณ 45-60 นาที
5. นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม มาถอดเทปแบบคำต่อคำ วิเคราะห์เนื้อหาและร่างแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยของนักศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

ระยะที่ 2

1. ผู้วิจัยนำร่างแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยของนักศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสม
2. หลังจากนั้นนำแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยของนักศึกษาพยาบาล ศาสตรมหาบัณฑิตมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างและความเหมาะสมของแนวทางที่พัฒนาขึ้น โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา โดยการวิเคราะห์แก่นสาระของข้อมูล (Thematic analysis)

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับเอกสารรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์เลขที่ 13/2566 เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2566 ผู้วิจัยได้ชี้แจงถึงวัตถุประสงค์การวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ความเสี่ยง ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล สิทธิในการถอนตัวจากการวิจัย การนำเสนอข้อมูลในภาพรวม การปกปิดชื่อ และชื่อสกุลของกลุ่มตัวอย่าง และการเก็บรักษาข้อมูลส่วนตัวเป็นความลับ และเชิญเข้าร่วมโครงการวิจัยตามความสมัครใจและลงนามในแบบยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยก่อนรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้จำแนกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการเรียนการสอนในระบบการศึกษาทางไกล 10 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน นักศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต ที่ลงทะเบียนเรียนชุดวิชาวิทยานิพนธ์ จำนวน 5 คน และผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตร จำนวน 3 คน รวม 13 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 3 คน (ร้อยละ 23.08) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 5 คน (ร้อยละ 38.46) และเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 5 คน (ร้อยละ 38.46)

ระยะที่ 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการเรียนการสอน การวิจัย การวัด และประเมินผลตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ที่ได้รับการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 5 คน ซึ่งทั้งหมดเป็นเพศหญิง และเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก

แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยของนักศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

เป็นการร่างแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยของนักศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม มาร่างเป็นแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยของนักศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตโดยมีรายละเอียดดังนี้

กำหนดองค์ประกอบของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยของนักศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต ดังนี้

- 1) **หลักการและเหตุผล** เป็นการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการวิจัยของนักศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต การจัดการเรียนการสอนระบบการศึกษาทางไกล การเรียนในรูปแบบออนไลน์

2) **แนวคิดพื้นฐาน** การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยของนักศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตในครั้งนี้ได้ใช้รูปแบบการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative learning) ที่พัฒนาขึ้นบนพื้นฐานของปรัชญาการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong learning)

3) **จุดมุ่งหมาย** เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยของนักศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต อันจะนำไปพัฒนาเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเร่งรัดการสำเร็จการศึกษาในหลักสูตรต่อไป

4) **โครงสร้าง** ของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยของนักศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

5) **กิจกรรมการเรียนรู้** ประยุกต์ใช้รูปแบบการเรียนรู้ร่วมกัน ประกอบด้วย ชั้นเตรียมการชั้นนำเสนอ/เชิงปฏิบัติการ และชั้นประเมินและสรุปผล

6) **สื่อการเรียนรู้** ได้แก่ การเรียนผ่าน e-learning และโปรแกรม Microsoft Teams เอกสารประกอบการเรียนการสอนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และคู่มือ

7) **การวัดและประเมินผล** กำหนดวิธีการวัดและการประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยของนักศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

กำหนดเนื้อหาในแต่ละองค์ประกอบ ของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยของนักศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การพัฒนาสมรรถนะการทำวิจัยเกี่ยวกับการกำหนดปัญหาการวิจัยสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการบริหารทางการแพทย์ เทคนิคการเลือกหัวข้อวิทยานิพนธ์ และการกำหนดปัญหาการวิจัย จำนวน 1 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การพัฒนาสมรรถนะการทำวิจัยเกี่ยวกับการทบทวนวรรณกรรมแนวคิดทฤษฎีที่นำมาใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน 3 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การพัฒนาสมรรถนะการทำวิจัยเกี่ยวกับการออกแบบการวิจัยประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และการเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน 6 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การพัฒนาสมรรถนะการทำวิจัยของนักศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต จำนวน 20 ชั่วโมง

ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย

(ก) คำอธิบายหน่วยการเรียนรู้ เป็นคำอธิบายมโนทัศน์ของหน่วยเรียนนั้น ๆ ที่กำหนดให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยของนักศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์

(ข) วัตถุประสงค์การเรียนรู้ กำหนดให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยของนักศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต โดยกำหนดเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สามารถวัดและประเมินผลได้

(ค) คำโครงเนื้อหา กำหนดเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยของนักศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตและผลลัพธ์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

(ง) กิจกรรมการเรียนรู้ กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้มีความหลากหลายที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์กิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้ 1) ชั้นเตรียมการ 2) ชั้นนำเสนอ/ เชิงปฏิบัติการ และ 3) ชั้นประเมินและสรุปผล

(จ) สื่อการเรียนรู้ กำหนดสื่อประกอบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และกิจกรรมการเรียนการสอน

(ฉ) การวัดและประเมินผล กำหนดให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา กลยุทธ์การสอน กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และสมรรถนะการวิจัยที่พึงประสงค์ที่สามารถวัดและประเมินผลได้

การประเมินความเหมาะสมของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยที่พัฒนาขึ้น

ความเหมาะสมของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยของนักศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตที่พัฒนาขึ้นในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($M=4.14, SD=0.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($M=4.00-4.40, SD=0.44-0.83$) โดยส่วนหลักการและเหตุผลมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($M=4.40, SD=0.54$) รองลงมา คือ จุดมุ่งหมาย ($M=4.20, SD=0.44$) และโครงสร้าง ($M=4.20, SD=0.83$) และต่ำสุดคือแนวคิดพื้นฐาน ($M=4.00, SD=0.70$) 3) กิจกรรมการเรียนรู้ ($M=4.00, SD=0.70$) และสื่อการเรียนรู้ ($M=4.00, SD=0.70$) ดังตาราง 1

ตาราง 1 การประเมินความเหมาะสมของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยของนักศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

ข้อความ	M	SD	การแปลผล
1) หลักการและเหตุผลมีความเหมาะสม	4.40	0.54	มาก
2) แนวคิดพื้นฐานมีความเหมาะสม	4.00	0.70	มาก
3) จุดมุ่งหมายมีความเหมาะสม	4.20	0.44	มาก
4) โครงสร้างที่มี 4 หน่วยการเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.20	0.83	มาก
5) กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.00	0.70	มาก
6) สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.00	0.70	มาก
7) การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม	4.20	0.83	มาก
ภาพรวม	4.14	0.68	มาก

อภิปรายผล

แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยของนักศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตในครั้งนี้ โดยสมรรถนะการวิจัยในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วยความรู้ ทักษะ และเจตคติเกี่ยวกับการวิจัย สอดคล้องกับการศึกษาของ Duangmanee (2022) ที่กล่าวว่า สมรรถนะการวิจัยที่นักศึกษาพยาบาลจำเป็นต้องมี ประกอบด้วยสมรรถนะด้านความรู้ในการวิจัย สมรรถนะด้านทักษะการวิจัย และสมรรถนะด้านจิตวิสัยหรือเจตคติ เพื่อให้สามารถใช้กระบวนการวิจัยและนำผลการวิจัยไปใช้ได้อย่างเหมาะสมและถูกต้องตามหลักการและสภาพความเป็นจริง และการจัดรูปแบบการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative learning) ที่เน้นให้นักศึกษามีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มแบบพึ่งพาอาศัยกัน และรับผิดชอบต่อกัน จะสร้างเสริมแรงจูงใจในการเรียน เพิ่มความรับผิดชอบในการเรียน ส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนหรือการสร้างผลงาน

องค์ประกอบของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับการศึกษาของ Wongkhamphan et al. (2024) ที่สร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการวิจัยของผู้บริหารทางการแพทย์ประกอบด้วย 1) การพัฒนาด้านเจตคติเกี่ยวกับการวิจัย 2) ด้านความรู้และทักษะเกี่ยวกับความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัย การกำหนดโจทย์การวิจัย และการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง 3) ด้านความรู้และทักษะเกี่ยวกับการออกแบบการวิจัย 4) ด้านความรู้และทักษะเกี่ยวกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย 5) ด้านความรู้และทักษะเกี่ยวกับการเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล และ 6) ด้านความรู้และทักษะเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากหลักฐานเชิงประจักษ์ สอดคล้องกับการศึกษาของ Boonpen et al. (2018) ได้ศึกษาสมรรถนะวิจัยและตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยให้ประสบความสำเร็จ สมรรถนะวิจัย ประกอบด้วย สมรรถนะด้านความรู้ในการทำวิจัย สมรรถนะด้านทักษะและความสามารถในการทำวิจัย ประกอบด้วย ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือในการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัย โดยมีขั้นเตรียมการ ขั้นนำเสนอ/เชิงปฏิบัติการ และขั้นประเมินและสรุปผล ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Pulputta (2015) พบว่าสมรรถนะการทำวิจัยของนักศึกษาหลังเรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ สมรรถนะการทำวิจัยของนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ในการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยของนักศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตในระบบการศึกษาทางไกล ที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในระบบการศึกษาทางไกล และสอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ เมื่อนักศึกษาได้เข้าร่วมการเสริมสร้างสมรรถนะการทำวิจัยส่งผลต่อความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ และการสำเร็จการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนด

การประเมินความเหมาะสมของแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยที่พัฒนาขึ้น การที่แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยของนักศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาความต้องการของนักศึกษากลุ่มเป้าหมาย ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตร และผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และอาจารย์ผู้สอน จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม ทำให้ทราบความต้องการ ปัญหา และข้อจำกัดของนักศึกษาที่ชัดเจน นำมาสู่การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยของนักศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตที่เหมาะสมและมีประสิทธิผลมากขึ้น

การศึกษาครั้งนี้ได้บูรณาการแนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้อง อาทิ หลักการออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ (Process skill) และการบูรณาการ (Integration) ที่เหมาะสมกับผู้เรียนที่ต้องการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ วิธีการแก้ปัญหาอย่างหลากหลาย รวมทั้งการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อคิดค้นคำตอบและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น (Khaemmanee, 2002) นอกจากนี้แนวคิดการเรียนรู้ร่วมกันส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีภายในกลุ่มผู้เรียนและผู้สอน นำมาสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การค้นคว้าหาความรู้ การส่งเสริมกำลังใจซึ่งกันและกัน ทำให้มีแรงกระตุ้นเกิดแรงจูงใจในการทำวิจัยให้เสร็จ (Goodsell et. al. 1992; Mingsiritham, 2011) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการวิจัยในการศึกษาครั้งนี้ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญว่ามีความเหมาะสมกับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ที่ควรได้รับการฝึกฝนสมรรถนะการวิจัย และนำมาเป็นแนวทางในการค้นหา วิเคราะห์ สังเคราะห์องค์ความรู้ที่สำคัญต่อการบริหารจัดการกับการเปลี่ยนแปลงในระบบบริการสุขภาพและการพัฒนาคุณภาพการบริการพยาบาล ซึ่งแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยนี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสมรรถนะการวิจัยในพยาบาลวิชาชีพในระบบบริการสุขภาพทุกระดับได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะการวิจัยด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาทั้งในระบบการศึกษาทางไกลและการจัดการเรียนการสอนในระบบปิด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรนำแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยของนักศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตไปศึกษาประสิทธิภาพและวัดประเมินผลซ้ำเป็นระยะ ๆ เพื่อให้สามารถเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ

References

- American Nurses Association. (2018). *Leadership Institute– Competency Model*. MD: American Nurses Association.
- Boonpen, P., Chaichookool, Y., & Yoleo, D. (2018). Research competency and variables related to successful research: A case study of researchers in a national research university. *Journal of Kasem Bundit*, 19(1), 74–88. (in Thai)
- Duangmanee, A. (2565). Learning management strategies to develop nursing students' research competencies. *Royal Thai Navy Medical Journal*, 49(1), 223-244. (in Thai)
- Escalada, M. & Heng, K.L. (2014). Focus group discussion. <https://www.researchgate.net/publication/242589494>.
- Goodsell, A. S., Maher, M., Tinto, V., Leigh, S. B., & MacGregor, J. (1992). *Collaborative Learning: A sourcebook for higher education*. University Park, PA: National Center on Postsecondary Teaching, Learning, and Assessment.
- Higher Education Qualification Standards 2. (2021). *Master of nursing science program field of study: Nursing administration*. Sukhothai Thammathirat Open University: Nonthaburi. (in Thai)
- Jiang, L., Yuan, B., & Zhang, T. (2019). Research competency among medical postgraduates in China: Current status and influencing factors. *Medical Education Online*, 24(1), 1616040. <https://doi.org/10.1080/10872981.2019.1616040>
- Khaemmanee, T. (2002). *Teaching formats: various options*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. (in Thai)
- Leekitwattana, P. (2012). *Educational Research (7th ed.)*. Faculty of Industrial Education, King Mongkut's Institute of Technology. Ladkrabang, Mean Service Supply. (in Thai)
- Methanawin, D. (2009). "A Study of the Development of Nursing Personnel's Potential in Creating Research from Routine Tasks, Phayao Hospital, Phayao Province." *Journal of the Nursing Division*, 36, 2 (May-August): 51-55. (in Thai)

- Mingsiritham, K. (2011). Integrating cooperative learning and collaborative learning. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 4(1), 435-444. (in Thai)
- Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation. (2022). *Higher education management standards ministerial regulations B.E. 2022*. Royal Thai Government Gazette. Volume 139, Special Issue 133 (21 December 2022). (in Thai)
- Napol, M. (2010). *Factors Influencing Research Competency of Professional Nurses at Tertiary Care Hospitals in the Northeast, Under the Ministry of Public Health*. Master of Nursing Science Thesis, Major in Nursing Administration, Graduate School, Khon Kaen University. (in Thai)
- Pulputta, A. (2015). *Research Report on Emotional Intelligence and Research Competency of Undergraduate Students Learning in an Educational Research Course Using Cooperative Learning Groups*. Research and Development Institute: Mahasarakham University. (in Thai)
- Royal Thai Government Gazette. (2022). *Announcement of the Higher Education Standards Committee on Graduate Curriculum Standards Criteria B.E. 2022*. (2022, 9 September). Royal Thai Government Gazette, 139(212), 21–34. (in Thai)
- School of Nursing, Sukhothai Thammathirat Open University. (2021). *Field of study: Graduate tracking information Department of Nursing Administration*. Nonthaburi: STOU. (in Thai)
- Sacchanand, C. (2016). Graduate Research and Development. *KKU Res J (GS)*, 11(4), 1-8.
- Srisa-at, B. (2002). *Preliminary research* (7th ed.). Suwiryasat. (in Thai)
- Wongkhamphan, W., Srisawad, K., & Ngudgratoke, S. (2024). A Research Competency Development Model for Nursing Administrators. The Southern College Network. *Journal of Nursing and Public Health*, 11(2), 1-13. (in Thai)